

יפה תורה

ביטאון שבועי בהוצאת מוסדות דחסידי בעלזא - נוף הגליל, הר יונה

מוסדות
חסידי בעלזא
נוף הגליל

בנשיאות כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

פרשת ויחי תשפ"ג

גיליון 112

יְכוֹן כְּעַמִּיךָ

וַיְחִי יַעֲקֹב בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם שְׁבַע עָשָׂר שָׁנָה (ויחי מז, כח).

וברש"י: "למה פרשה זו סתומה... שבקש לגלות את הקץ לבני ונסתם ממנו".

הנה, בענין חישוב הזמן שבו עתיד המשיח לבוא, נאמר בספר **חבקוק** (ב, ג): "כי עוד חזון למועד יופח לקץ ולא יכזב אם יתמהמה חכה לו כי בא יבוא לא יאחר", ודרשו חז"ל (סנהדרין ז, ב): "מאי יופח לקץ ולא יכזב, אמר רב שמואל בר נחמני אמר ר' יונתן: תיפח עצמן על מחשבי קיצין, שהיו אומרים כיון שהגיע את הקץ ולא בא, שוב אינו בא, אלא חכה לו, שנאמר: אם יתמהמה חכה לו".

ביסודו של איסור זה ישנם שלוש שיטות עיקריות:

יש אומרים, כי כל האיסור הנאמר בחישוב הקץ אינו אלא בחישובו על פי איצטגניות, לא כן המחשב את הקץ על פי דברי נביאים, אין בכך כל איסור.

יש אומרים, שאיסור חישוב הקץ קיים בכל אופן, גם בחישובו על פי דברי נביאים, אלא שאיסור זה לא נאמר כי אם לבני הדורות הרחוקים מן הגאולה; לדעתם, בימינו בטל איסור חישוב הקץ. ויש סוברים, כי איסור זה קיים בכל אופן ובכל זמן, עד בוא הגאולה.

כאמור, טעם איסור חישוב הקץ הוא משום "שהיו אומרים,

כיון שהגיע את הקץ ולא בא, שוב אינו בא". במסכת סנהדרין (צו,

א) מצינו טעם נוסף לאיסור זה: כי הנה כאשר מצא ר' יירא כמה

מחכמי ישראל העוסקים בחישוב הקץ, אמר להם: בבקשה מכם

אל תרחקו את קץ הגאולה, שכן שנינו ג' באין ביחוס הדעת, ואלו

הן: משיח... הרי, כי העסק בחישוב הקץ, מרחיק את קץ הגאולה.

חסרון נוסף נגרם כתוצאה מחישוב הקץ, כי בקביעת מועד לבוא

הגאולה, סרה - לקובע - אמונתו וצפייתו לבואו עד אותו העת

שעלה לו בחשבונו, וכידוע, אחד מעיקריה של אמונתנו הוא "אני

מאמין באמונה שלמה בביאת המשיח", ולא זו בלבד, אלא אף

"אחכה לו בכל יום שיבוא".

משום כך חמור עוונו של מחשב הקץ, עד שנתקלל על ידי

חבקוק בקללת "ויפח לקץ", וכפי שיבארו חז"ל: "תיפח עצמן של

מחשבי קיצין".

ואם לא די בעונש זה, באים חז"ל במסכת דרך ארץ (פרק יא)

וקובעים: "דבי יוסי אומר, הנותן את הקץ אין לו חלק לעולם הבא".

ראוי הוא המחשב את הקץ לאבד את חלקו לעולם הבא, כי על כן

בשם "כופר" יקרא, הן משום שאינו מאמין ומצפה לבואו קודם

הזמן שעלה לו בחשבונו, והן משום שלאחר עבור הזמן אומר הוא

"כיון שהגיע את הקץ ולא בא שוב אינו בא" - וכפי שפסק

הרמב"ם (מלכים יא, א): "וכל מי שאינו מאמין בו, או שאינו מחכה

לביאתו, לא בשאר נביאים בלבד הוא כופר, אלא בתורה ובמשה

רבינו"; ולפיכך פסק רבי יוסי את דינו: "הנותן את הקץ - אין לו

חלק לעולם הבא".

יְפֶה וְתָמָה תּוֹרַת תְּמִימָה

וַיַּעֲשֵׂוּ בְנֵי לֹוּ כִּן כְּאֲשֶׁר צִוָּם (ויחי נ, יב).

ההסיתו לעשות דבר שנדמה בעיניו שעושה דבר טוב, אולם למעשה ח"ו אינו כן.

העצה לברר מה טיבו של מעשהו הוא, לבדוק ולבחון מה הן תוצאותיו של מעשהו שהרי שכר מצוה מצוה, ולכן אם תוצאותיו גם כן מצוה מובטח לו שגם מעשהו הראשון היה דבר טוב ונכון.

וזה פירוש הפסוק **"ויעשו בני לוי" - לוי, היינו לשם שמים, ומיהו יודעים שכן הוא, אם רואים שתוצאותיו "כן כאשר ציום" - עוד מעשה מצוה כאשר ציום הקב"ה.**

הרה"ק משינאווא ז"ע אמר דבריו שבקט ולא נשמעו דבריו אלא להיושבים קרוב אליו, על כן השתיק **מרן מהר"י** ז"ע את הקהל והכריז: "אתם רוצים בודאי לשמוע דברי תורה מאת המחוחן וממני? הנה אשמיע לכם את הדבר תורה שהשמיע המחוחן זה עתה", ואז חזר מרן והשמיע לכל הקהל את הדברים שאמר הרה"ק משינאווא ז"ע, וכלומר, שחטיפת השיירים לא היתה בכוונה לשם שמים, והא ראה שנכבה נר על ידי זה.

(ספר "ג' אורות שמע מפי הגאון רבי פינחס לייביש תאומים-פרענקל אבד"ק קלאסנא-ויעליטשקא)

נופת צוף

וַיִּקְרְבוּ יְמֵי יִשְׂרָאֵל לְמוֹת (ויחי מז, כט).

דברים טמורים ונעלמים נאמרו בזה"ק (בפרשתנו ריו, ב) על כתוב זה, והביאם בספר **אור החיים** הק' בזה הלשון:

"יש לומר, כי הרגיש מהדברים אשר יארע לאדם קודם מותו מעבירין ממנו הצלם, ומעשה הובא שם שראה רשב"י ר"י שעבר צלמו ממנו. והגם כי **ידיעה זו מושללת מבני אדם, הצדיקים מרגישים ויודעים כל דבר רוחני**".

מסופר (ביטאון "אור הצפון" קובץ נד) כי פעם הגיע אחד החסידים לבעלזא ביום חמישי בכדי להסתופף בצל כ"ק **מרן מהר"ד** ז"ע, לתמייתו, מיד כאשר נכנס לקבל ברכת שלום, צוה לו מרן שיחזור מיד לביתו. החסיד ניסה לטעון לפני מרן שהנסיעה עלתה לו בקושי רב, ולכן הוא רוצה לכל הפחות להישאר עד אחר השבת, אך מרן עמד בשלו, ואמר לו שיקח ממנו 'קוויטל' היום, אך מיד לאחר מכן עליו לחזור הביתה. החסיד עשה כמצות מרן מהר"ד ז"ע, ולמרבה הצער ביום ראשון שבק חיים לכל חי.

כ"ק **מרן מהר"א** ז"ע הסביר אז מהיכן ידע אביו שיומו קרב, על פי דברי הגמרא (סוטה יג, ב): "בת קול משמיע ואומר וימת משה ספרא רבה דישאל. ויש אומרים לא מת משה, כתיב הלא וימת שם' וכתיב התם ויהי שם עם ה'", מה להלן עומד ומשמש, אף כאן עומד ומשמש".

וסיפר שפעם ראה הרה"ק רבי **שבתי מראשקוב** זצ"ל תפילין של מאן דהו, ואמר לו שיראה לכתוב לעצמו פרשיות חדשות. שאל אותו האיש, הלא הפרשיות שלי נכתבו על ידי סופר ירא שמים. השיב לו רבי שבתי, אכן כשרות הן, אך הסופר כתב אותן בתוך שלשים יום לפטירתו, ואז כבר נעלם ממנו צלם אלוקים (וראה עוד בגליונו פרשת וילך תשפ"ב).

ואף על פי שמרן ז"ע ניסה להסתיר הדברים, והיה נראה שמה שנתן לו ידו באמצעות המגבת אינו במכוון, בכל זאת כשיצא ר' ישראל התבטא ואמר שהעובדה אינה מוצאת חן בעיניו, והוא חש שאין זה סימן טוב עבורו. לאחר כחודש, לאחר יום הכיפורים, עוד לפני החתונה, נפטרה לבית עולמו. והיה הדבר לפלא.

בואכם לשלום

טנא מלא ברכות מאליפות שגורות בואת קרם ידינו לרגל
עלותו להשתכן בתוככי קרייתנו המעטירה על הרי הגליל

הרה"ח ר' ישראל יעקב כהן שליט"א

מעיר בית שמש יע"א

בן הרה"ג ר' צבי כהן שליט"א - בית שמש

בן הרה"ג ר' אברהם וועבער שליט"א - אשדוד

ויהי רצון שיתקבל חן המקום על יושביו, ויהיה הבית מלא ברכת
ה', מתוך אושר ועושר, נחת והרחבת הדרעת, וכל מילי רמיטב,
באין מחסור כל, אמן.

מזלָא טבָא וגִדְיָא יָאָה

ברכת 'מול טוב' נלבכה, וטנא מלא ברכות שגורה בואת
לכבוד ידינו הנעלים שהשמחה במעונם

הרה"ח ר' משה נחום סאפרין שליט"א

לרגל שמחת הולדת הבן למזל"ט ובשעט"מ

ולאביו הרה"ח ר' חיים יעקב סאפרין שליט"א - ירושלים

ולחותנו הרה"ח ר' חיים לייב דייטש שליט"א - אשדוד

הרה"ח ר' בן ציון וועבער שליט"א

לרגל שמחת הולדת הבת למזל"ט ובשעט"מ

ולאביו הרה"ח ר' מרדכי וועבער שליט"א - אשדוד

ולחותנו הרה"ח ר' יהושע צוויבל שליט"א - ירושלים

הרה"ח ר' מאיר שלמה כהן שליט"א

לרגל שמחת הולדת הבן למזל"ט ובשעט"מ

ולאביו הרה"ח ר' משה זאב כהן שליט"א - אשדוד

ולחותנו הרה"ח ר' הלל הרשקוביץ שליט"א - אשדוד

הרה"ח ר' שלמה כ"ץ שליט"א

לרגל שמחת הולדת הבת למזל"ט ובשעט"מ

ולאביו הרה"ג ר' יצחק שלום כ"ץ שליט"א - ירושלים

ולחותנו הרה"ח ר' אפרים פישל רויטמן שליט"א - ירושלים

הרה"ח ר' אליעזר מושקוביץ שליט"א

לרגל שמחת התחלת בנו כמו 'יהודה נ"י בלימוד המקרא

ולאביו הרה"ג ר' נפתלי מושקוביץ שליט"א - ירושלים

ולחותנו הרה"ג ר' יחיאל מאיר פנט שליט"א - בני ברק

הרה"ח ר' נפתלי שיינפלד שליט"א

לרגל שמחת התחלת בנו כמו אברהם נ"י בלימוד המקרא

ולאביו הרה"ח ר' יצחק שלום שליט"א - ירושלים

ולחותנו הרה"ח ר' אהרן רוזנפלד שליט"א - בני ברק

יה"ד שיזכו לרוות רוב נחת וקרושה בניקל ובהרחבה,
מתוך אושר ועושר, ולכל למילי רמיטב, במרה מרובה
וגרושה, באין מחסור כל, וכט"ס.

בין הרצוי ל-רציו (מאמר שלישי בסדרה)

המשימה הזו תתבצע בכמה שלבים:

הבנה - הסברה רבה. אדם טוב הוא אדם שהוא טוב
מתוך בחירה, ולא מחוסר יכולת לומר לא. כאשר הערך
הטוב שבנו נמדדים לפי מה שאנשים חושבים עלינו,
יהיה לנו קשה מאוד לעשות משהו שעלול לגרום להם
חוסר נוחות. אמונה זו כובלת אותנו, מגבילה, ולרוב אף
לוקחת מאיתנו את חופש הבחירה.

אדם ממשוך להיות טוב, גם כשלא תמיד הוא
מתנדב. בחז"ל יש הגדרות מדויקות להידור מצווה.
זווקא ההגבלה בטוב גורמת לאדם להמשיך להיות טוב
לאורך זמן, ולא להישר.

ביטחון עצמי - אתה אוהב ורצוי מעצם היותך, ולא
רק משום שאתה כל הזמן דואג לרצות. להיפך, אדם
מרצה - מלחיץ, כי אינך יודע מתי הוא רצה באמת,
ומתי ענה כן מחוסר נעימות. זווקא הורים היודעים
לומר שהשבת אינם מארחים, מעניקים ביטחון
שכשהם מאפשרים - זה באמת.

תרגול - לתת לילד כוח לסרב, ולנתח איתו ביחד:
נו, מה קרה... אתה רואה, רק מעריכים אותך יותר...

עזרה מקצועית - אם אין שיפור, כדאי לחשוב על
יעוץ מקצועי.

שבועיים האחרונים דברנו קצת על הילד
המרצה; זה שהוותרנות שלו חורגת מגבולות הטוב
והופכת לבעיה.

השבוע נדון בסייעתא דשמיא במספר פתרונות
מעשיים, כדלהלן.

בבחירה ולא באילוץ - - -

היות שאופי זה הינו ראשוני מאוד, הוא לא קל
לשינוי, ולכן כהורים, עלינו לב לעניין בתחילת הדרך,
וללמד את אותם ילדים להתחבר לעצמם.

נשאל אותם תמיד: אתה באמת רוצה? באמת לא
אכפת לך? נשבח ילד בעל נטייה מרצה כשהוא אמר
לא!... נעודד את היכולת לסרב!

ניתן לו לחוות שהוא אוהב ורצוי, גם כשהוא עומד
על זכויותיו, ונשמור שהוא לא יגיע לניצול, לא
במשפחה ולא בחברה. ילד כזה זקוק לגב שלנו!
לתמיכה במצבים שבהם הוא מנוצל, ואין לו עוז
להתנגד. נעמוד לצידו, עד שתפתח היכולת הזאת.

העבודה היא לצאת ממצב של רציו למצב של
בחירה. כלומר, אני מחליט מתי אני מוותר, מתי אני
מתעקש, מתי אני עוזר, ומתי משאיר את הזכות גם
לאחרים.

יָפָה בְּעֵתוֹ

דברי חיזוק והדרבה מאת כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

(מכתב קודש שטייעדיגע תורה - חלק 1)

סְמַאָרְטוֹן

בענין הכלי הנקרא סמארטון, גם בקישו עליו ספן (פילטער), וְאָפּ שְׂאֵי אַפְשֵׁר לומר שְׂאָה אסור או עָבְדָה, אָבֵל מי שמשמשש בָּהּ, זֶה עֲלֹל לְהִבְיָאוּ אֶל הַעֲבֵרוֹת הַחֲמוּרוֹת בֵּיתוֹ, וְלִכְּוֹן שׁוֹמֵר נַפְשׁוֹ יִרְחַק מִכָּל זֶה, וּמִכָּל כְּלֵי הַטְּכָנִלוֹגְיָה לְמִינֵיהֶם. וְגַם מי שיש לו הַכֶּרֶס לְהִשְׁתַּמֵּשׁ בָּהּ, יִמְעִיט אֶת הַהִשְׁתַּמְשׁוּת רַק כְּפִי הַתְּקָרָה לְצָרֵי פְּרָסְתּוֹ וְכִדְוָמָה. וְכָל שֶׁכֵּן שְׂאֵין לְהִשְׁתַּמֵּשׁ בָּהּ בְּבֵית הַתּוֹרָה וְבֵיתוֹ, וְלִכְּוֹן יִחַזַּק בְּבִטּוֹ מִקְשֵׁר טַלְפֹן אֲחֵר הַמֵּינֵר לְדַבּוֹר בְּלִבָּהּ, לְהִשְׁתַּמֵּשׁ בּוֹ בְּעֵינֵיהֶם שְׂאֵינִים לְצַדֵּךְ פְּרָסְתּוֹ.

”הא לה זה דומה? לכן - המבוכה, הוא הגן הנטוע לצחוק, הידוע אצל השרים, שהנטיעות עשויות כתלים כתיים, וביניהם שבילים רבים נכונים ומעורבים, כולם דומים זה לזה, והתכלית במ הוא להגיע אל האסדרה אחת שבאמצעם. ואננם השבילים האלה מהם ישרים ומגיעים באמת אל האסדרה, ומהם משגים את האדם ומרחיקים אותו ממנה. ואננם ההולך בין השבילים הוא לא יוכל לראות ולדעת כלל אם הוא בשביל האמיתי או בכוזב, כי כולם שוים ואין הפרש ביניהם לעין הרואה אותם. והנה העומד כבר על האסדרה הוא רואה כל הדרכים לפניו ומבחין בין האמיתיים והכוזבים, והוא יוכל להזהיר את ההולכים במ, לומר: זה הדרך לבו בזה והנה, מי שירצה להאמין לו, יגיע למקום המיועד. ומי שלא ירצה להאמין וירצה ללכת אחר עיניו, ודאי שיאשר אובד ולא יגיע אליו.

כן הדבר הזה: מי שעדיין לא משל ביצרו, הוא בתוך השבילים, לא יוכל להבחין ביניהם. אך המושלים ביצרים שכבר הגיעו אל האסדרה, שכבר יצאו מן השבילים וראו כל - הדרכים לעיניהם בברור, הם יכולים ליעץ למי שירצה לשמוע, ואליהם צריכים אנו להאמין” (ספר “סוסלת ישרים” פ”א).

כיון שכן, עלינו להרים עינינו אל מאורי הדור, הקובעים כי “מי משתמש בזה, זה עלול להביאו אל העבירות החמורות ביותר” !!!

ומעתה כל שומר נפשו ירחק מהם ומהמונם, ולא יטשה את עצמו להונות את נפשו לעסוק בהבלים נחותים תחת מעטה “צרכי פרנסה”, אלא “מעמיט את השתמשות רק כפי ההכרח לצרכי פרנסתו” ולא יותר.

כן אומנותו של יצר הרע, לא יבוא אל אש חסיד הלבוש בשיראין לפתותו בדברים לעבור עבירה חמורה ביוזעו, הלא לא יאבה ולא ישמע לו.

אלא כך דרכו של יצר הרע, משתחל הוא בדברים שאינם נראים איסור חמור, ואף לא היתר גמור, והיום אומר לו עשה כך, ולמחר אומר לו עשה כך, עד שהוא נופל לאבדון.

”שוחט משום מאי חיבד? רב אמר: משום צובע” (שבת עה, א.) ובתוס’ הביאו כי “אשוחט דעלמא קא”י. וידועה בזה אמרתו בקודש של מרן אור שבעת הדינים הבעש”ט חק, על מה שאמרו

חז”ל (סוכה נב, א.) “לעדת לבא מביאו הקדוש ברוך הוא ליצר הרע ושוחטו בפני הדיקים ובפני הרשעים” כי לכאורה מדוע הוא בא על עונשו, והלא עשה את מלאכתו נאמנה להסית ולהדיח את הבריות לעבור ולהכשל בעבירות. ועל זה תירצו חז”ל: “משום צובע” - “שהוא צובע עצמו בדמות יצר טוב”, ומתוך כך מסית ומדיח את האדם.

במה דברים אמורים?
אילו לא היו כלי הטכנולוגיה למיניהם כלי שמלאכתו לאיסור, לכאורה לא היה בכך משום ניסיון, וכפי שייראי אלוקים אין להם ניסיון כל עיקר עם מכשיר הטלפוניה, מאחר שאנו בודלים מהם לגמרי.

אכן, דייקא משום “שאי אפשר לומר שזה איסור או עבירה”, לפיכך גדולה הניסיון שבעתים. כי האדם נבון בעצמו, וסומך עצמו על קנה רצון, בתואנה הידועה כי “זי לי לא יקרה”... עד שהוא עלול לצלול לתהומות רח”ל.
ובמה איפוא נוכל למלט נפשנו?